कारागार तथा हिरासत अनुगमन निर्देशिका २०७०

अनुसूची १

(दफा ५ को उपदफा (३) संग सम्बधित)

हिरासत अवलोकन तथा अनुगमनगर्दा हेर्नु पर्ने विषयहरु (Checklist)

क. हिरासत कक्षको पूर्वाधारः

- १. हिरासत कक्षको क्षमताः
- २. संख्या :- पुरुष कक्ष:

महिला कक्ष:

बाल बालिका कक्षः

तेश्रो लिङ्गीको लागि छुट्टै कक्षः

- ३. कक्षको आकारः -
- ४ घाम , प्रकाश, हावा प्रवेशको अवस्था:-
- ५. इयालहरूको अवस्थाः
- ६. सूरक्षाको अवस्थाः -
- ७. पानी चुहिने नचुहिने :- रंगरोगनको अवस्थाः
- ८. महिला कक्षको अवस्थाः
- ९. वालवालिका र वयस्क एउटै ठाँउमा छन छैननः
- १०. वालवालिका पनि राखिएका छन छैनन्ः
- ११. हिरासतमा राखिएका व्यक्तिको संख्या अनुपातमा पाइखाना , पिसावखाना, नुहाउने,लुगाधुने स्थान:-
- १२. पुरुष र महिलाको लागि अलग ,अलग पाइखाना, पिसावखाना, नुहाउने स्थान छ छैन:-
- १३. धार्मिक नित्यकर्म स्थान छ छैनः
- १४. सरसफाईको अवस्था के कस्तो रहेको छः
- १५. भेटघाट कक्ष छुट्टै छ छैन लगायतका अत्यावश्यक पुर्वाधारका कुराहरु अवलोकनः -

ख. खाना र सिधा

- हिरासतमा रहेको व्यक्तिलाई खाना वापत सिधा खर्च उपलब्ध गराईएको छ , छैन:-
- २. उपलब्ध गराएको भए तोकिए बमोजिमको खर्च उपलब्ध गराईएको छ छैनः --
- ३. दिनमा कति पटक के कस्तो खाना उपलब्ध गराईएको छः
- ४. पिउने पानी उपलब्ध गराईएको छः ,छैन:-
- ५. उपलब्ध खाना र पानीको स्तर :-
- ६. खाना खाने स्थान छुट्टै छ वा छैन , स्वास्थ्यको दृष्टिले सो स्थान उपयुक्त छ ,छैन:-
- ७. सिधा वापत प्राप्त सामग्री वा रकम पुरै खानामा प्रयोग नगरी रकम वाड्ने गरेको छ छैन ?
- ८. सिधा लगायत कानून वमोजिम अन्य सुविधा उपलब्ध गराउन समय मैं बजेट निकाशा भएको छ छैन , बजेट सम्बन्धी के कस्तो समस्या छ ?

ग. स्वास्थ्य जाँच र औषधि उपचारः

- १. हिरासतमा रहेको व्यक्तिलाई समय समयमा स्वास्थ्य जाँच गराउने प्रवन्ध छ छैनः
- २. बिरामी भएमा तत्कालै स्वास्थ्य जाँच र औषधि उपचार सेवा उपलब्ध गराउने स्थान छ छैनः
- ३. औषधिको सहज उपलब्धता , उपचार सेवा सहज उपलब्ध गराउने गरेको छ छैन:-

४. हिराशतमा गंभीर प्रकृतिका रोगी जस्तै कुष्ठरोग , क्षयरोग, HIV, , हेपाटाइटिस वी आदि छन् छैनन् , यस्ता विरामीलाई राख्न अलग अलग कक्षको व्यवस्था छ छैन, कसरी व्यवस्थापन गरिएको छ:-

घ. अन्य सुविधा

- कसरतका लागि व्यायामशाला वा स्थानको व्यवस्था छ , छैन:-
- २. पत्रपत्रिका टेलिफोन , रेडियो, टेलिभिजन जस्ता नियमित समाचार तथा संचार सेवा उपलब्ध गराउने गरेको छ, छैन:-
- ३ अध्ययन गर्न चाहनेका लागि आफ्नै खर्चमा पुस्तकहरू लाने व्यवस्था छ छैनः
- ४. सि. सि क्यामराको व्यवस्था छ छैनः

ङ. सुत्ने स्थानः

- हिरातसतमा राखिएका व्यक्तिलाई नियमित राख्ने र शयन कक्ष छुट्टै छ वा एउटै छः
- २ एउटै छ भने सुत्रको लागि पनि पर्याप्त छ , छैन:-
- ३. सुत्रको लागि मौसम अनुकृलका लुगा , झुल, खाटहरूको प्रवन्ध छ छैनः

च. भेटघाटको प्रवन्धः

- १. हिरासतमा राखिएका व्यक्तिले भेटघाटका लागि छुट्टै कक्ष छ वा छैनः
- २. भेटघाट गर्न दिने गरेको छ वा छैनः
- ३. के कित समयमा भेटघाट गर्न दिएको छ ,:-
- ४. भेटघाट कक्ष भएको भए सुरक्षित छ वा छैनः
- ५. भेटघाट गर्दा को को बस्ने प्रवन्ध मिलाईएको छः
- ६. भेटघाटका लागि हेल्प डेस्क छ छैनः

छ. हत्कडी लगाउने गरेको वा नगरेको

- १. हिरासतमा राखिएको व्यक्तिलाई हिरासत कक्षमा हतकडी लगाउने गरेको छ छैनः
- २. वाहिर जाँदा मात्र लगाउने गरेको छ वा भित्र पनि नियमित रुपमा लगाउने गरेको छ , छैन:-
- ३. कसैका हकमा भित्रै नियमित रूपमा लगाउने गरेको छ भने किन लगाउनु परेको रहेछ सो अवलोकन तथा जानकारी लिनेः

ज. थुनुवा पुर्जीः

प्रचलित नेपाल कानूनबमोजिमको पकाउ पूर्जी र थुनुवा पूर्जी दिएको छ छैन

झ. हिरासत पठाएपछि स्वास्थ्य जाँचः

- १. कुनै पिन व्यक्तिलाई हिरासतमा राख्दा र छोड्दा सम्भव भएसम्म सरकारी सेवामा रहेका चिकित्सक र चिकित्सक उपलब्ध हुन नसकेको अवस्थामा सम्बन्धित अधिकारी आफैले निजको शारीरिक स्थितिको जाँच गरी गराई सोको अभिलेख खडा गरी राखुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन भएको छ छैन ?
- २. शारीरिक जाँच पश्चात् उपचार गराउनुपर्ने देखिएकोमा उपचार भएको छ छैनः

ञ. कानून व्यवसायीसँगको भेटघाट

- हिरासतमा रहेका व्यक्तिले कानून व्यवसायीसँग भेटघाटगर्न र परामर्श गर्नसक्ने समय निर्धारण गरेको छ , छैन ?
- २. कानून व्यवसायीसँग भेटघाट गर्न चाहेमा त्यस्तो भेटघाटको अवसर उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ छैन ?
- 3. हिरासतमा रहेका व्यक्तिले भेटघाट वा परामर्श गरेको कानून व्यवसायीको नाम , ठेगाना र प्रमाणपत्र नम्बर उल्लेख गरी कारागरमा राख्ने निकायले अभिलेख राख्ने व्यवस्था गरेको छ छैन ?

- ४. स्थानीय स्तरमा निशुल्क कानूनी सहायता उपलब्ध गराउने संस्था वा कानून व्यवसायी भएमा सोको लगत सम्बन्धित अधिकारीले राख्ने र कुनै हिरासतमा रहेका व्यक्तिले कानून व्यवसायी नियुक्त गर्न नसक्ने भएमा त्यस्तो सेवा उपलब्ध गराउने संस्था वा कानून व्यवसायी मार्फत आवश्यक सहायता उपलब्ध गराइदिन अनुरोध गरिदिने व्यवस्था छ छैन ?
- ५. पक्राउमा परेको व्यक्तिले कानून व्यवसायीसँग भेट गर्दा भाषा नबुभ्ने भई दोभाषेको माग गरेमा सम्भव भएसम्म उपलब्ध गराई दिने व्यवस्था छ छैन,:-

ट. आफन्तसँग भेटघाट

- १. हिरासतमा रहेको व्यक्तिको निजकको आफन्त /परिवारको नाम, थर, ठेगाना, सम्पर्क फोन नम्बर समेतको अभिलेख कारागरमा
  राख्ने कार्यालयले राख्ने व्यवस्था गरेको छ छैन ? :-
- २. प्रत्येक हिरासत केन्द्रमा सहयोग कक्ष HELP DESK को व्यवस्था गरी त्यस्तो सहयोग कक्षले कारागरमा रहेका व्यक्तिको आफन्त तथा आगन्तुकलाई आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ छैनः
- ३. हिरासतमा रहेका व्यक्तिले आफन्तसँग भेटघाट गर्न चाहेमा भेटघाटको अवसर उपलब्ध गराइदिने व्यवस्था छ 🔻 , छैन ?
- ४. कुनै विदेशी नागरिक हिरासतमा रहेको भए त्यस्ता नागरिकलाई सम्बन्धित मुलुकको कुटनीतिक नियोगका प्रतिनिधिले भेट गर्न चाहेमा सोको अवसर उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ छैन ?
- ५. भेटघाटको लागि छुट्टै कक्ष वा कोठाको व्यवस्था छ छैन ?:-
- ६. भेटघाटको लागि निश्चित समय निर्धारण गरिएको छ छैन ?:-
- ७. भेटघाट गरेको व्यक्ति , भेटघाट गरेको मिति र समयसहितको आवश्यक वितरण आगन्तुक पुस्तिकामा अभिलेख राख्ने व्यवस्था छ छैन ?:-
- ८. हिरासतमा रहेका व्यक्तिले आफन्तसँग भेटगर्न चाहेको निजको निजको नातेदारलाई खबर गर्ने व्यवस्था छ छैन ?:-
- ९. हिरासतमा रहेका व्यक्तिलाई सामान्यतया हप्ताको २ पटकसम्म आफन्तसँग भेटघाट गर्न दिने व्यवस्था छ छैनः
- १० पारिवारीक मिलन वा प्रजनन अधिकार उपयोगको लागि छुट्टै उपयुक्त गोप्यकक्ष को व्यवस्था छ छैन ?

ठ. हिरासतमा नावालकको हेरचाह

- हिरासतमा परेकी महिलाको हिरासत भित्र छोरा छोरी जन्मेको छ छैन
- २. दूई बर्ष नपुगेको नावालक छोरा छोरी भए निजको पालन पोषणको अवस्था आमाले गरेको छ वा वाहिर वारेसकहाँ छ ?:-
- ३. नावालकको हेरिबचार गर्ने कोही नभएमा त्यस्तो नावालकको हेरिबचार शिक्षा दिक्षा र लालन पालनको व्यवस्था के कस्तो रहेको छ ?:-
- ४. आश्रित नावालकको लागि खेल्ने पर्याप्त स्थान र अवसर छ छैन ?

ण. हिरासतमा रहेको व्यक्तिको मृत्यू भएमा

- १. हिरासतमा मृत्यु भएको छ छैन ?:-
- २. मृत्यु भएकोमा सरकारी चिकित्सकबाट शवपरिक्षण गराएको छ छैन ,मुचुल्का खडा भएको छ छैन ? -
- थुनुवा वा कैदीमा पठाउने निकायलाई जानकारी दिइयो , दिइएन ? -
- ४. मृतकको सम्पत्ति हकवालालाई दिइयो वा आम्दानीमा वाधिएको वा के गरियो ? -

त. म्याद भन्दा बढी हिरासतमा राख्न नहुने वारे

- 9. म्याद तोकिई थुना मा रहेका थुनुवालाई म्याद पुगेपछि र अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट छोडने आदेश भएपछि छाडिएको छ वा छैन ?:-
- २. हेलचक्रयाईपूर्वक सो भन्दा बढी थुनिएकोमा कसैलाई बिभागीय कारवाही भयो भएन 🧪 थुनिएको छैन ?

- ३. पुनरावेदन अदालतका मूख्य न्यायाधिश वा न्यायाधिशले निरीक्षणगरी निर्देशन दिएकोमा सोको पालना भयो भएन ?:-
- थ. फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिहरुको अभिलेख
- १ कैद वा थुनामा रहेका फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिको किसिम :-
- २ लिङ्ग र संख्या :-
- ३ अपाङ्ग मैत्री कक्षको व्यवस्था भए नभएको
- ४ अपाङ्ग मैत्री शिक्षा तथा मनोरञ्जनको व्यवस्था :
- ५ विषेश सहुलियत केही प्रदान गरिएको भए खुलाउने :
- द. वालवालिका सम्वन्धित अन्य केही भए:-

अनुसुची ३ (दफा १६ संग सम्बन्धित) हिरासत अनुगमन प्रतिवेदनको ढाँचा

जिल्ला :-	हिरासत रहेको स्थानः
हिरासतमा रहेका :-	थुनुवा पुरुष संख्याः
नावालक संख्याः	थुनुवा महिला संख्याः
अनुगमन गर्ने अधिकारी	
•	

अनुगमन मिति :-

(१) हिरासतको भौतिक अवस्था:-

कोठाको	घाम	पर्याप्त	छतको	पुरुष/महिलाको	थुनुवा⁄कैदी	बालवालिका	चर्पी र	सरसफाई	सुरक्षाको
संख्या र	हावा	झ्याल	अवस्था	कक्ष अलग	संख्या	को संख्या	नुहाउने		व्यवस्था
क्षेत्रफल	को						कक्ष		
	प्रवेश								

२. खाना, सिधा तथा आरामको व्यवस्था

सिधाको	खानाको	पानीको	खाना/पानीको	सुत्केरी भए	भान्सा	अलग/अलग	स्थानको	खाट,
विवरण	पटक	व्यवस्था	स्तर	थप सुविधा	कक्ष	शयन कक्ष	पर्याप्तता	विस्तारा,
								झुल

३. स्वास्थ्य जांच र औषधोपचार

जांच गर्ने	जांच तथा उपचार	औषधीको	विरामीको अवस्था	थप उपचारको	थुना पूर्व र मुक्त
स्वास्थ्यकर्मीको	कक्ष	उपलब्धता		प्रवन्ध	हुंदा स्वास्थ्य
व्यवस्था	*///				जांच
	K C				

४. पुस्तकालय तथा मनोरञ्जन

पत्रपत्रिकाको उलब्धता	रेडियो, टेलिभिजन	पुस्तकालय,	व्यायामशाला/खेल कूद मैदान	शिपमूलक तालिम	क्षमतायुक्त काम गर्ने स्थान	संचार सम्पर्क	थप शिक्षाको अवसर

५. भेटघाटको प्रवन्ध

भेटघाट कक्ष	हेल्प डेस्क	आफन्तसंग भेटघाट	कानून व्यवसायीसंग	समय र सिमा	आफन्तलाई खवर दिने	भेटघाटको अभिलेखिकरण	विदेशीलाई कुटनैतिक भेटघाट	दोभाषेको सुविधा

६.थुनुवा सम्वन्धी कागजात र यिनको अवस्था

पऋाउ पूर्जि	थुनुवा पुर्जि	हतकडी नेल लगाउने वा गोलघरमा राख्ने गरे नगरेको	म्याद थप गरे नगरेको	म्याद भन्दा वढी राखे नराखेको	पूर्व निर्देशनको पालना	गैर जिम्मेवार उपर कारवाही

७. नावालकको हेरचाह तथा सामाजिक संस्कारको प्रवन्ध

नावालव	ह रहे	अनाथ भए	कैदी,थुनुवाको	मृत्यु भएकाको	मृत्युको जानकारी	कैदी आफुले	मानवोचित र शिष्ट
नरहेको		हेरचाह	मृत्यु भए	शव परिक्षण		सामाजिक संस्कार	व्यवहार भए
			संस्कार			गर्नु परेमा	नभएको
					\$	3/11	

८. फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिहरुको अभिलेख

कैद/थुनामा रहेका फरक	लिङ्ग र संख्या	अपाङ्ग मैत्री कक्षको व्यवस्था भए	अपाङ्ग मैत्री	विषेश सहुलियत केहि प्रदान
किसिमले सक्षम व्यक्तिको		नभएको	शिक्षा तथा	गरिएको भए खुलाउने
कि सि म			मनोरञ्जनको	•
			व्यवस्था	
		.00		

अनुसूची २

(दफा १७ को उप दफा (३) संग सम्बधित)

कारागारको अवलोकन तथा अनुगमनगर्दा हेर्नु पर्ने विषयहरु (Checklist)

क. कारागार कक्षको पूर्वाधारः

- १. थुनुवा तथा कैदी कक्षको क्षमताः
- २. संख्या पुरुष कक्ष:-

महिला कक्षः-

बालबालिका:-

तेश्रो लिङ्गी को लागि छुट्टै कक्षः -

- ३. कक्षको आकारः -
- ४ घाम , प्रकाश, हावा प्रवेशको अवस्था, :--
- ५. झ्यालहरूको अवस्थाः
- ६. सूरक्षाको अवस्था
- ७. पानी चुहिने नचुहिने /रंगरोगनको अवस्था:-
- ८. महिलाका कक्षको अवस्थाः
- ९. वालवालिका र वयस्क एउटै ठाँउमा छन छैननः
- १०. वालवालिका पनि राखिएका छन छैनन् :-
- ११. कारागारमा राखिएका व्यक्तिको संख्या अनुपातमा पाइखाना 💢 पिसावखाना,नुहाउने,लुगाधुने स्थानः
- १२. पुरुष र महिलाको लागि अलग ,अलग पाइखाना, पिसावखाना, नुहाउने स्थान छ छैन:-
- १३. धार्मिक नित्यकर्म स्थान छ छैनः
- १४. सरसफाईको अवस्था के कस्तो रहेको छः
- १५. भेटघाट कक्ष छुट्टै छ छैन लगायतका अत्यावश्यक पुर्वाधारका कुराहरु अवलोकनः -

ख. खाना र सिधा

- थुना तथा कैदमा रहेको व्यक्तिलाई खाना वापत सिधा खर्च उपलब्ध गराईएको छ , छैन:-
- २. उपलब्ध गराएको भए तोकिए बमोजिमको खर्च उपलब्ध गराईएको छ छैनः
- दिनमा कित पटक के कस्तो खाना उपलब्ध गराईएको छ
- ४. पिउने पानी उपलब्ध गराईएको छः ,छैन :-
- ५. उपलब्ध खाना र पानीको स्तर :-
- ६. खाना खाने स्थान छुट्टै छ वा छैन , स्वास्थ्यको दृष्टिले सो स्थान उपयुक्त छ छैन:-
- ७. सिधा वापत प्राप्त सामग्री वा रकम पुरै खानामा प्रयोग नगरी रकम वाड्ने गरेको छ छैन 🥏 ?
- ८. सिधा लगायत कानून वमोजिम अन्य सुविधा उपलब्ध गराउन समय मै बजेट निकाशा भएको छ छैन , बजेट सम्वन्धी के कस्तो समस्या छ ?

ग. स्वास्थ्य जाँच र औषधि उपचारः

- थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिलाई समय समयमा स्वास्थ्य जाँच गराउने प्रवन्ध छ छैनः
- २. बिरामी भएमा तत्कालै स्वास्थ्य जाँच र औषधि उपचार सेवा उपलब्ध गराउने स्थान छ छैनः
- ३. औषधिको सहज उपलब्धता , उपचार सेवा सहज उपलब्ध गराउने गरेको छ छैन:-

४. कारागारमा गंभिर प्रकृतिका रोगी जस्तै कुष्ठरोग , क्षयरोग, HIV , हेपाटाइटिस वी आद i छन् छैनन् , यस्ता विरामीलाई राख अलग अलग कक्षको व्यवस्था छ छैन, कसरी व्यवस्थापन गरिएको छ ?

घ. अन्य सुविधा

- कसरतका लागि व्यायामशाला वा कोठाको व्यवस्था छ , छैनः
- २. पत्रपत्रिका टेलिफोन , रेडियो, टेलिभिजन जस्ता नियमित समाचार तथा संचार सेवा उपलब्ध गराउने गरेको छ, छैन-
- ३. अध्ययन गर्न चाहनेका लागि आफ्नै खर्चमा पुस्तकहरू लाने व्यवस्था छ छैनः
- ४. सि सि क्यामराको व्यवस्था छ छैन ?

ङ. सुत्ने स्थानः

- थुना तथा कैदमा राखिएका व्यक्तिलाई नियमित राख्ने र शयन कक्ष छुट्टै छ वा एउटै छ ,:-
- २ एउटै छ भने सुब्रको लागि पनि पर्याप्त छ , छैन ।
- ३. सुत्रको लागि मौसम अनुकुलका लुगा , झुल, खाटहरुको प्रवन्ध छ छैन :-

च. भेटघाटको प्रवन्धः

- १. थुना तथा कैदमा राखिएका व्यक्तिले भेटघाटका लागि छुट्टै कक्ष छ वा छैनः
- २. भेटघाट गर्न दिने गरेको छ वा छैनः
- ३. के कित समयमा भेटघाट गर्न दिएको छ , :-
- ४. भेटघाट कक्ष भएको भए सुरक्षित छ वा छैनः
- ५. भेटघाट गर्दा को को बस्ने प्रवन्ध मिलाईएको छ
- ६. भेटघाटका लागि हेल्प डेस्क छ छैन :-

छ. हत्कडी लगाउने गरेको वा नगरेको

- थुना तथा कैदमा राखिएको व्यक्तिलाई थुना तथा कैदकक्षमा हतकडी लगाउने गरेको छ छैन , :-
- २. वाहिर जाँदा मात्र लगाउने गरेको छ वा भित्र पनि नियमित रुपमा लगाउने गरेको छ , :-
- ३. कसैका हकमा भित्रै नियमित रूपमा लगाउने गरेको छ भने किन लगाउनु परेको रहेछ सो अवलोकन तथा अनुगमनः

ज. थुनुवा तथा कैदी पुर्जीः

प्रचलित नेपाल कानून बमोजिमको थुनुवा पूर्जी वा कैदपूर्जि दिएको छ छैन

झ. थुना तथा कैदमा पठाएपछि स्वास्थ्य जाँचः

- १. कुनै पिन व्यक्तिलाई कारागारमा थुना तथा कैदमा राख्दा र छोड्दा सम्भव भएसम्म सरकारी सेवामा रहेका चिकित्सक र चिकित्सक उपलब्ध हुन नसकेको अवस्थामा सम्बन्धित अधिकारी आफैले निजको शारीरिक स्थितिको जाँच गरी गराई सोको अभिलेख खडा गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन भएको छ छैन :-
- २. शारीरिक जाँच पश्चात् उपचार गराउनुपर्ने देखिएकोमा उपचार भएको छ छैनः

ञ. कानून व्यवसायीसँगको भेटघाट

- भित्रा कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिले कानून व्यवसायीसँग भेटघाट गर्न र परामर्श गर्न सक्ने समय निर्धारण गरेको छ
   छैन ?
- २. कानून व्यवसायीसँग भेटघाट गर्न चाहेमा त्यस्तो भेटघाटको अवसर उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ छैन ?
- ३. कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिले भेटघाट वा परामर्श गरेको कानून व्यवसायीको नाम , ठेगाना र प्रमाणपत्र नम्बर उल्लेख गरी कारागरमा राख्ने निकायले अभिलेख राख्ने व्यवस्था गरेको छ छैन ?

- ४. स्थानीय स्तरमा निशुल्क कानूनी सहायता उपलब्ध गराउने संस्था वा कानून व्यवसायी भएमा सोको लगत सम्बन्धित अधिकारीले राख्ने र कुनै कारागारमा रहेका व्यक्तिले कानून व्यवसायी नियुक्त गर्न नसक्ने भएमा त्यस्तो सेवा उपलब्ध गराउने संस्था वा कानून व्यवसायी मार्फत आवश्यक सहायता उपलब्ध गराइदिन अनुरोध गरिदिने व्यवस्था छ छैन ?
- ५. कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेको व्यक्तिले कानून व्यवसायीसँग भेट गर्दा भाषा नबुभ्ने भई दोभाषेको माग गरेमा सम्भव भएसम्म उपलब्ध गराई दिने व्यवस्था छ छैन,-

ट. आफन्तसँग भेटघाट

- १. कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिको निजको आफन्त ÷परिवारको नाम, थर, ठेगाना, सम्पर्क फोन नम्बर समेतको
   अभिलेख कारागरमा राख्ने कार्यालयले राख्ने व्यवस्था गरेको छ छैन ?:-
- २. प्रत्येक कारागार कक्षमा सहयोग कक्ष HELP DESK को व्यवस्था गरी त्यस्तो सहयोग कक्षले कारागर मा रहेका व्यक्तिको आफन्त तथा आगन्तुकलाई आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ छैन ?
- ३. कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिले आफन्तसँग भेटघाट गर्न चाहेमा भेटघाटको अवसर उपलब्ध गराइदिने व्यवस्था छ छैन ?
- ४. कुनै विदेशी नागरिक कारागारमा थुना तथा कैदमा रहेको भए त्यस्ता नागरिकलाई सम्बन्धित मुलुकको कुटनीतिक नियोगका प्रतिनिधिले भेट गर्न चाहेमा सोको अवसर उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ छैन?:-
- ५. भेटघाटको लागि छुट्टै कक्ष वा स्थानको व्यवस्था छ छैन ?:--
- ६. भेटघाटको लागि निश्चित समय निर्धारण गरिएको छ छैन ?:-
- ७. भेटघाट गरेको व्यक्ति , भेटघाट गरेको मिति र समयसहितको आवश्यक विवरण आगन्तुक पुस्तिकामा अभिलेख राख्ने व्यवस्था छ छैन ? :-
- ८. थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिले आफन्तसँग भेट गर्न चाहेमा निजको निजको नातेदारलाई खबर गर्ने व्यवस्था छ छैन
- ९. थुना तथा कैदमा रहेका व्यक्तिलाई सामान्यतया हप्ताको २ पटकसम्म आफन्तसँग भेटघाट गर्न दिने व्यवस्था छ छैन ? :-
- १०. पारिवारीक मिलन वा प्रजनन अधिकार उपयोगको लागि छुट्टै उपयुक्त गोप्यकक्ष को व्यवस्था छ छैन 🥏 ?

ठ. कारागारमा नावालकको हेरचाह

- महिला थुनुवा तथा कैदीको कारागार भित्र सन्तान जन्मेको छ छैन
   :-
- २. दूई बर्ष नपुगेको नावालक सन्तान भए निजको पालनपोषणको अवस्था आमाले गरेको छ वा वाहिर वारेसकहाँ छ?:-
- 3. नावालकको हेरबिचार गर्ने कोही नभएमा त्यस्तो नावालकको हेरबिचार शिक्षा दिक्षा र लालन पालनको व्यवस्था के कस्तो रहेको छ ?:-
- ४. आश्रित नावालकको लागि खेल्ने पर्याप्त स्थान र अवसर छ छैन ?

ण. थुना तथा कैदमा रहेको व्यक्तिको मृत्यू भएमा

- १. कारागारमा मृत्यु भएको छ छैन ?:-
- २. मृत्यु भएकोमा सरकारी चिकित्सकबाट शवपरिक्षण गराएको छ छैन 🔀 ÷मुचुल्का खडा भएको छ छैन ?
- ३. थुना वा कैदीमा पठाउने निकायलाई जानकारी दिइयो , दिइएन ?
- ४. मृतकको सम्पत्ति हकवालालाई दिइयो वा आम्दानीमा वाधिएको वा के गरियो ?

त. म्याद भन्दा बढी थुना वा कैदमा राख नहुने

- 9. म्याद तोकिई थुना वा कैद मा रहेका थुनुवा वा कैदीलाई म्याद पुगेपछि र अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट छोडने आदेश भएपछि छाडिएको छ वा छैन ?:-
- २. हेलचक्रयाईपूर्वक सोभन्दा बढी थुनिएको /कैदमा राखिएकोमा कसैलाई बिभागीय कारवाही भयो भएन ?
- ३. पुनरावेदन अदालतका मुख्य न्यायाधीश वा न्यायाधीशले निरीक्षण गरी दिएको निर्देशन पालना भयो भएन ?:-

थ. गोलघरमा राखे नराखेको

- कुनै थुनुवा वा कैदीलाई गोलघरमा राखिएको छ, वा छैन ? :-
- २. गोलघरमा राख्दा कारागार ऐन नियम बमोजिम राखिएको छ वा छैनः -

द. नाबालक तथा सुत्केरीलाई थप सुविधा

- १. थुनुवा वा कैदीलाई कारागार नियमावली २०२० को नियम २२ बमोजिम लुगादिइएको छ वा छैन :-
- २. नियम २३ बमोजिम तोकिएको सिधा दिइएको छ वा छैन ?:-
- ३. थुनिएका महिला सुत्केरी भएमा नियम २४ बमोजिमको थप सिधा र सामान दिइएको छ वा छैन ?

ध. काजिकरिया

- १. थुनुवा वा कैदीलाई आफुले किरिया वस्नुपर्नेमा जमानी लिई काज किरिया गर्न दिइएको छ वा छैन ?!-
- २. कैदी वा थुनुवा मृत्यु भएमा निजको चलन अनुसारको दाहसंस्कार काजिकरिया भयो भएन ?

न. थुनुवा तथा कैदीसंगको मानवोचित व्यवहार

- १. थुनुवा वा कैदीलाई मानवोचित व्यवहार भए नभएको, :-
- २. न्यूनतम शिष्टता तथा मर्यादित व्यवहार भए नभएको:

प. फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिहरुको अभिलेख

- १ कैद वा थुनामा रहेका फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिको किसिम :- नभएको
- २ लिङ्ग र संख्या :- ,, ,, ,,
- ३ अपाङ्ग मैत्री कक्षको व्यवस्था भए नभएको :- ,, ,, ,,
- ४ अपाङ्ग मैत्री शिक्षा तथा मनोरञ्जनको व्यवस्था :-,, ,, -,
- ५ विषेश सहुलियत केही प्रदान गरिएको भए खुलाउने :- , ,, ,, -

फ वालवालिका सम्वन्धित अन्य केही भए:-

अनुसुची ४ (दफा ३५ संग सम्बन्धित) कारागार अनुगमन प्रतिवेदक्को ढाँचा कारागार कार्यालय,

जिल्ला :-	कारागारको नाम :-	
कारागारमा रहेका:-	थुनुवा पुरुष संख्याः	पुरुष कैदी संख्याः-
नावालक संख्याः-	थुनुवा महिला संख्याः-	कैदी महिला संख्याः-

<u>अनुगमन गर्ने अधिकारी</u>

अनुगमन मिति :-

(१) कारागारको भौतिक अवस्था:

कोठा संख्या र आकार	घाम हावाको प्रवेश पर्याप्त झ्याल	छतको अवस्था	पुरुष/महिलाको कक्ष अलग	थुनुवा/कैदी संख्या	बालवालिका भए नभएका	चर्पी र नुहाउने कक्ष	सरसफाई रंग रोगन	सुरक्षाको व्यवस्था
					0			

२. खाना, सिधा तथा आरामको व्यवस्था

सिधा सम्वन्धी	खानाको	पानीको	खाना⁄पानी	सुत्केरी भए	भान्सा	अलग/अलग	स्थानको	खाट, विस्तारा, झुल
विवरण	पटक	व्यवस्था	को स्तर	थप सुविधा	कक्ष	शयन कक्ष	पर्याप्तता	
				O"				

३. स्वास्थ्य जांच र औषधोपचार

जांच गर्ने	जांच	स्वास्थ्यकर्मीको	जांच	औषधीको	विरामीको अवस्था	थप उपचारको	थुना पूर्व र
स्वास्थ्य	तथा	दरबन्दी विवरण	तथा	उपलब्ध		प्रवन्ध	मुक्त हुंदा
कर्मीको	उपचार		उपचार	ता			स्वास्थ्य जांच
व्यवस्था	कक्ष	,	कक्ष				
7/25	)						

४. पुस्तकालय तथा मनोरञ्जन

पत्रपत्रिका को	रेडियो, टेलिभिजन	पुस्तकालय	व्यायामशाला⁄ खेलकूद मैदान	शिपमूलक तालिम	क्षमतायुक्त काम गर्ने स्थान	संचार सम्पर्क	थप शिक्षाको अवसर
उलब्धता							

५. भेटघाटको प्रवन्ध

भेटघाट	हेल्प	आफन्तसं	कानून	समय र सिमा	आफन्तलाई	भेटघाटको	विदेशीलाई	दोभाषेको सुविधा
कक्ष	डेस्क	ग भेटघाट	व्यवसायीसंग		खवर दिने	अभिलेखिकर	कुटनैतिक	
						ण	भेटघाट	
								_

६.थुनुवा , कैदी सम्वन्धी कागजातको अवस्था

थुनुवा केदी पूर्जि	हतकडीलगाउने वा गोलघरमा	हदको	हद भन्दा वढी	पूर्व निर्देशनको	गैर जिम्मेवार उपर
	राख्ने गरे नगरेको	अभिलेख	रहे नरहेको	पालना	कारवाही

७. नावालकको हेरचाह तथा सामाजिक संस्कारको प्रवन्ध

नावालक रहे नरहेको	अनाथ भए हेरचाह	कैदी,थुनुवाको मृत्यु भए संस्कार	मृत्यु भएकाको शव परिक्षण	मृत्युको जानकारी	कैदी आफुले सामाजिक संस्कार गर्नु परेमा	मानवोचित र शिष्ट व्यवहार भए नभएको

८. फरक किसिमले सक्षम व्यक्तिहरुको अभिलेख

कैद⁄थुनामा रहेका फरक किसिमले	लिङ्ग र अपाङ्ग मैत्री कक्षको	अपाङ्ग मैत्री शिक्षा तथा	विषेश सहुलियत केही
सक्षम व्यक्तिको किसिम	संख्या व्यवस्था भए नभएको	मनोरञ्जनको व्यवस्था	प्रदान गरिएको भए
			खुलाउने
-	- Y-	-	-